

	1
רחוב נג'ר יצחק 13	2
הרצליה	3
09-9516791	4
	5
הנדון: שקלוט קובץ "שערי משפט -_- shaarey_mishpat	6
"25012021_etzoni	7
	8
אתם מאזינים לפודקאסט האקדמי של שערי מדע	9
ומשפט. והפעם פודקאסט בנושא עבירה תוצאתית, עם	10
הפרופסור לימור עציוני, מהקורס דיני עונשין.	11
	12
סטודנטים יקרים שלום וברכה, כאן פרופסור לימור	13
עציוני, והיום אנחנו נדבר על מבנה היסוד העובדתי ועל	14
אחד הדברים המדאיגים, מאתגרים ומעניינים ביותר של	15
תחום ניתוח יסודות העבירה והוא החלק של העבירה	16
התוצאתית ומה מייחד ומאפיין את העבירה התוצאתית	17
לעומת העבירה ההתנהגותית. למעשה בסוף הפודקאסט	18
הזה אנחנו נדע מה הוא המוקש המרכזי בניתוח עבירות	19
פליליות בחוק העונשין ומחוץ לחוק העונשין, מה הוא	20
אותו מוקש שמקשה עלינו מאוד את ניתוח העבירה וכיצד	21
ניתן לזהות את רכיב התוצאה בהגדרת העבירה. שעה	22
שהגדרנו ומצאנו את רכיב התוצאה בהגדרת העבירה,	23
ניתוח העבירה משתנה באופן משמעותי ביותר ומחייב	24
התייחסות אחרת שונה ונפרדת לעבירה הפלילית כאשר	25
היא עבירה התנהגותית או עבירה תוצאתית. והשינוי	26
הזה שעלינו לזהות מתחילת הדרך אם יש תוצאה או אין	27
תוצאה ילווה אותנו לאורך כל ניתוח העבירה. וזו הסיבה	28

גם שיש לנו באמת קושי מרכזי אם פספסנו את התוצאה 1
 בהגדרת העבירה. אז בואו נצא לדרך. אנחנו יודעים 2
 שהחוק מגדיר בסעיף 18 את מבנה היסוד העובדתי של 3
 העבירה. סעיף 18 קובע מה הם רכיבי היסוד העובדתי 4
 של העבירה. למעשה לפני כן אנחנו יודעים שבכל עבירה 5
 יש שני רכיבי חובה שאין בלתם, אחד זה היסוד 6
 העובדתי, והשני זה היסוד הנפשי. תלמידי יודעים גם 7
 שיש עוד כמה דברים שמסתתרים בהגדרה פלילית, כמו 8
 למשל הערך החברתי המוגן באמצעות האיסור הפלילי. 9
 אבל אנחנו היום נתמקד בעיקר במבנה היסוד העובדתי 10
 ובהבחנה של עבירה תוצאתית. סעיף 18 כאמור מגדיר 11
 לנו את מבנה היסוד העובדתי וקובע בסעיף א', סעיף 12
 קטן א' פרט לעניין העבירה המעשה בהתאם להגדרתה, 13
 וכן נסיבה או תוצאה שנגרמה על ידי המעשה מקום שהם 14
 למנות עם הגדרת אותה עבירה. כלומר כבר מהגדרת 15
 סעיף 18 אנחנו יודעים לזהות שרכיבי היסוד העובדתי 16
 הם שלושה. אחד, הוא רכיב חובה, רכיב המעשה, כלומר 17
 בכל עבירה יהיה רכיב מעשה, רכיב התנהגות. ושני 18
 רכיבים נוספים, נסיבה או תוצאה שמופיעים במבנה של 19
 היסוד העובדתי, אך הם בבחינת רכיבי רשות ולא רכיבי 20
 חובה. כלומר יכול להיות לנו מבנה של יסוד עובדתי של 21
 עבירה שהוא רק יכול את רכיב המעשה ולא יכול את רכיב 22
 הנסיבה או רכיב התוצאה. כלומר יש לנו שלושה רכיבים, 23
 ברוב העבירות הפליליות בחוק העונשין אנחנו רואים 24
 שיש הרבה מאוד רכיבים עם נסיבות רבות ומשונות 25
 שמגדירות או מצליחות לאפיין את רכיב המעשה, 26
 מתלוות לרכיב המעשה, אבל יש גם עבירות שאין בהן 27
 רכיב התוצאה, רכיב התוצאה הוא לא רכיב חובה הוא 28

רכיב רשות, וכאשר הוא מופיע בהגדרת העבירה הוא	1
הופך את העבירה לעבירה תוצאתית, וכאשר הוא לא	2
מופיע והוא יכול שלא להופיע כי החוק בסעיף 18 אומר	3
שרכיב התוצאה הוא רכיב רשות אז כאשר הרכיב הזה	4
לא מופיע בהגדרת העבירה לפנינו עבירה התנהגותית.	5
לכאורה מאוד פשוט, יש לנו מספר רכיבים ליסוד	6
עובדתי, אחד חובה שניים לא, אנחנו קוראים נורמה	7
פלילית, מזהים את רכיב ההתנהגות, מחפשים את רכיב	8
הנסיבה, מזהים את רכיב התוצאה והרי לנו ניתוח פשוט	9
של עבירה. דעקה כמו שאנחנו יודעים לומר המשפטנים,	10
לעיתים קשה לזהות את רכיב התוצאה בהגדרת העבירה	11
ואז אנחנו טועים לסמן את התוצאה כנסיבה ומפספסים	12
את הניתוח הנכון של העבירה כעבירה תוצאתית. אני	13
אעמוד עכשיו על המבנה של היסוד העובדתי, אומר כמה	14
דברים לגבי רכיב המעשה, מספר דברים לגבי רכיב	15
הנסיבות ואתמקד בייחוד של התוצאה ומאפייני התוצאה	16
ובכללים שמופיעים גם בספרות וגם בפסיקה שמסייעים	17
לנו לזהות את התוצאה שמופיעה בהגדרת העבירה	18
והופכת את העבירה מעבירה התנהגותית לעבירה	19
תוצאתית כי יש בה את רכיב התוצאה. לגבי רכיב	20
המעשה אנחנו יודעים היטב שקודם כל החוק מגדיר	21
שמעשה הוא לרבות מחדל אם לא נאמר אחרת. כלומר,	22
יש לנו רכיב מעשה שקל מאוד לאתר אותו בהגדרת	23
העבירה. בדרך כלל מדובר בעבירה בהתנהגות שהיא	24
פעולה אקטיבית כלשהי של הגוף, כלומר שבר, הרים,	25
הצית, בעל, דקר, גנב. פעולה אקטיבית כלשהי של הגוף.	26
אבל אנחנו יודעים גם שיש דוגמאות נוספות להתנהגות	27
או סוגים שונים אחרים של התנהגות שבאים לידי ביטוי	28

בשלוש צורות שונות של התנהגות. ואז אנחנו מגדירים	1
את סוגי העבירות קצת אחרת. כשיש לנו עבירות מיצב,	2
עבירות אחזקה ועבירות מחדל. כלומר, יש לנו לעיתים	3
יסוד רכיב התנהגותי שהוא או מעשה או מחדל, שהוא	4
רכיב התנהגותי או של מיצב, כלומר הימצאות במקום או	5
במצב מסוים. למשל כאשר אדם נמצא כשפניו מושחרים	6
אז הרכיב ההתנהגותי של היסוד העובדתי הוא הימצאות	7
במצב עובדתי מסוים של הימצאות במצב בנסיבות	8
מחשידות, או להימצא במקום אסור עצם ההימצאות זה	9
רכיב ההתנהגות. אז אם כך יש לנו פעולה אקטיבית, יש	10
לנו מיצב ויש לנו התנהגות מסוג אחזקה שפה אנחנו	11
למדנו היטב שיש שני סוגים שונים של אחזקה, יש	12
אחזקה ממשית, אחזקת... אחזקה ממשית, אחזקה	13
פיזית, אחזקת חפץ שמצוי בשליטה של העושה	14
כשהעושה מודע לטיב החפץ ולאחזקה שלו. למשל אדם	15
שמחזיק בביתו סם מסוכן, או אדם שמחזיק אגרופן, או	16
אדם שמחזיק סכין, או שיש לנו סוג של אחזקה שנקראת	17
אחזקה קונסטרוקטיבית, אדם עשוי להיחשב כמחזיק	18
בחפץ גם אם הוא אינו בעל השליטה בחפץ אם הוא חבר	19
בחבורה, אם לפחות אחד מבני החבורה מחזיק בחפץ	20
ואותו אדם מודע לטיב החפץ ולאחזקה בידי אחד מבני	21
החבורה עברו. למעשה רכיב ההתנהגות כפי שראינו עד	22
עכשיו הוא רכיב שמרכיב בתוכו כמה אופציות, הוא מכיל	23
התנהגות פיזית אקטיבית, התנהגות מסוג מחדל,	24
התנהגות מסוג מיצב, התנהגות מסוג אחזקה, ולנו בדרך	25
כלל אין קושי לאתר את רכיב ההתנהגות אשר מופיע בכל	26
הגדרת עבירה בחוק העונשין ומחוץ לחוק העונשין. לגבי	27
נסיבות אפשר לומר שהנסיבות הן אותן עובדות אשר	28

מתלוות לרכיב המעשה ונותנות לו משמעות מיוחדת.	1
נסיבות הן עובדות אובייקטיביות שלרוב מתקיימות בו	2
זמנית עם רכיב ההתנהגות והן למעשה לא חלק מרכיב	3
המעשה ולא נובע מהמעשה, אבל עונה על השאלה כיצד	4
נעברה העבירה, מי עשה את העבירה, מתי נעשתה	5
העבירה, כלפי מי נעשתה העבירה, באיזה אופן נעשתה	6
העבירה. וכל הדברים, המענה, כל התשובות לשאלות	7
האלה פירושן למעשה נסיבה, מי עשה את העבירה, עובד	8
ציבור. כלפי מה נעשתה העבירה, קטין, נסיבה. באיזה	9
שעה, בשעות לילה, נסיבה. באיזה אופן, באופן שנסיבות	10
חמורות כאלה ואחרות תוך שימוש בנשק חם או קר. כל	11
אלה בעצם נסיבות שנותנות לנו להבין כיצד המעשה	12
מקבל משמעות מיוחדת, כן? העושה מעשה מגונה הוא	13
למעשה פעולה שמתוארת כנסיבה, מה זה בדיוק מעשה,	14
לשם ביזוי והשפלה במשמעות מינית וכדומה. כאשר אדם	15
מתערטל בפומבי בפני אדם אחר ההתערטלות,	16
ההתנהגות היום יומית הטבעית הופכת להיות התנהגות	17
אסורה, הופכת להיות התנהגות עם משמעות מיוחדת	18
כאשר אדם מתערטל בפומבי בפני אדם אחר שלא	19
בהסכמתו. כל העובדות האובייקטיביות האלה שמתלוות	20
לרכיב המעשה, להתערטלות, הופכות את ההתערטלות	21
מדבר טבעי ורגיל לדבר אסור בפומבי בפני אדם אחר	22
שלא בהסכמתו. שלוש נסיבות שונות, שלוש עובדות	23
אובייקטיביות שהופכות את רכיב ההתנהגות הזה	24
למשהו אסור. עד כאן בעצם ראינו סוגים שונים של רכיב	25
המעשה שהוא רכיב חובה בכל עבירה, סוגים שונים של	26
נסיבות שמתלוות לרכיב המעשה ונותנות לו משמעות	27
מיוחדת, ועכשיו אני אבקש להתמקד באותו רכיב מיוחד	28

1 שלרוב לא רואים אותו בחוק העונשין, יש הרבה מאוד
 2 עבירות, יותר עבירות ללא הרכיב הזה רכיב התוצאה,
 3 ולכן הן נקראות עבירות התנהגותיות. רכיב התוצאה הוא
 4 רכיב שמהווה למעשה פועל יוצא של ההתנהגות, של
 5 ההתנהגות שמצוינת בהגדרת העבירה. כאשר אנחנו
 6 מסתכלים על עבירות עם רכיב תוצאתי אנחנו למעשה
 7 מבינים שזה רכיב שהוא לא חובה, וכאשר הוא מופיע
 8 בהגדרת העבירה אנחנו מבינים שצריכים להראות או
 9 להוכיח רכיב נוסף בהגדרת העבירה. וזה רכיב לא
 10 פשוט, קודם כל כי הוא מסתתר די יפה בתוך הגדרת
 11 העבירה, ויש חשיבות רבה להבחנה שלו בהגדרת
 12 העבירה משלוש סיבות עיקריות, קודם כל צריך לראות
 13 שמתקיימת התוצאה לשם התגבשות העבירה, ללא
 14 תוצאה העבירה לא תהיה מושלמת. דבר נוסף הוא שצריך
 15 להראות קיום קשר סיבתי בין ההתנהגות לבין התוצאה
 16 ברגע שראינו שיש תוצאה להגדרת העבירה. דבר חשוב
 17 נוסף שלישי במספר זאת העובדה שהניתוח של היסוד
 18 הנפשי שונה כאשר יש לנו תוצאה בהגדרת העבירה. ולכן
 19 אחד הדברים המרכזיים שצריך לעשות כאשר מזהים
 20 תוצאה בהגדרת העבירה זה לנתח את הקשר הסיבתי,
 21 העובדתי בין ההתנהגות לבין התוצאה וגם אחר כך
 22 כשמצאנו את הקשר הסיבתי העובדתי עלינו לנתח את
 23 הקשר הסיבתי המשפטי. כמה מילים לפני שאני מנתחת
 24 את הקשר הסיבתי ומתייחסת אליו אני רוצה להתייחס
 25 רגע למשמעות של תוצאה בכוח לעומת תוצאה בפועל.
 26 לפי הגישה הרווחת עבירה תוצאתית היא עבירה שכוללת
 27 רכיב של תוצאה בפועל בלבד. כלומר, שינוי במציאות
 28 הפיזי. למשל רכיב תוצאתי בעבירת המתה מותו של

מפגע העבירה. יש עבירות שבהן אנחנו רואים את	1
התוצאה הלכה למעשה, הגורם חבלה חמורה לאדם,	2
החבלה החמורה נגרמה כתוצאה מהמעשה הגורם למותו	3
של אדם, ההתנהגות גרמה לתוצאה מות אדם. אז זאת	4
התנהגות של תוצאה בפועל. יש עבירות שבהן התוצאה	5
היא בכוח, כלומר התוצאה עלולה להתרחש אפילו אם לא	6
התרחשה בפועל. לפי הגישה הרווחת זה לא נקרא רכיב	7
תוצאתי, אלא רכיב נסיבתי. למשל מי שעשה מעשה	8
שעלול להפיץ מחלה שיש בה סכנת נפשות, עבירה זו	9
זאת לא עבירה תוצאתית משום שהגדרתה איננה כוללת	10
דרישה לתוצאה בפועל. עלול להפיץ, אנחנו לא יודעים	11
אם הפיץ. גרם להפצת מחלה זאת כבר תוצאה. עלול	12
להפיץ כשאינני יודעת אם הפיץ או לא זה תוצאה בכוח.	13
המשמעות היא שכאשר אנחנו רואים עבירות תוצאה רוב	14
העבירות הגרימה נקראות על פי הספרות גם והפסיקה	15
כעבירות תוצאתיות, כלומר עבירה שרואים בהגדרת	16
העבירה את התוצאה שלה. חשוב להבין מה המשמעות	17
כשאני מדברת בהגדרת העבירה, ואני מדגישה את זה	18
כל הזמן, כשאנחנו מדברים משפט פלילי עבירות בדיני	19
עונשין וכולי, וגם מחוץ לחוק העונשין, כשאנחנו מדברים	20
על עבירות תוצאתיות אנחנו מדברים על עבירות	21
שבהגדרת הנורמה האוסרת בהגדרת העבירה מופיעה	22
תוצאה. זה לא מה שקורה במובן הפיזי של העבירה.	23
לכאורה כל עבירה פלילית באשר היא גורמת לתוצאה	24
אסורה בפיזיקה של החיים, כל עבירה, כי כל עבירה	25
גורמת לנזק. כשאדם בועל אישה שלא בהסכמתה	26
החופשית הוא גורם לה נזק איום ונורא, הוא פוגע	27
בשלמות הגוף שלה, בשלמות הנפש, אבל ההגדרה של	28

אונס הבועל אישה שלא בהסכמתה החופשית היא הגדרה	1
של עבירה התנהגותית, כלומר שלשם התגבשותה צריך	2
להראות את רכיב המעשה, הבועל, ואת שני רכיבים	3
שנקראים נסיבה, אישה נסיבה, שלא בהסכמתה	4
החופשית נסיבה. זאת עבירה שלשם התגבשותה צריכים	5
להראות שלושה רכיבים, מעשה, נסיבה, נסיבה. אין	6
בהגדרה הזאת רכיב של תוצאה, לכן זאת עבירה	7
שנקראת עבירה התנהגותית בלי תוצאה. ברור שהמונח	8
תוצאה זה במובן המשפטי, כי ברור שהעבירה הזאתי	9
יוצרת תוצאה גדולה ושלילית מאוד בעולם בפיזיות של	10
החיים, בפיזיקה, אבל לא נחשבת עבירה תוצאתית	11
מבחינת דיני עונשין כי בהגדרה שבחוק של הנורמה	12
הפלילית הזאת אין רכיב תוצאתי. לעומת זאת בהגורם	13
למותו של אדם בהגדרה של העבירה הזאת יש תוצאה,	14
כתובה המילה מותו. ההתנהגות אדם ירה באדם אחר,	15
ראובן ירה בשמעון, ראובן גרם למותו של שמעון.	16
הגרימה התנהגות זה ירייה, המוות זה תוצאה, אדם זאת	17
נסיבה, והרי לנו עבירה תוצאתית. לכן כשאנחנו אומרים	18
עבירה תוצאתית אנחנו מדברים את זה במובן של השיח	19
המשפטי, כלומר שלפנינו עבירה שהשיח המשפטי שלה	20
מדבר על כך שבהגדרה שלה יש תוצאה שכתובה בהגדרת	21
העבירה. עכשיו אני רוצה לומר כמה מילים לגבי רכיב	22
הקשר הסיבתי. בשעה שאנחנו מצאנו את רכיב התוצאה	23
בהגדרת העבירה מוות, חבלה חמורה, תוצאה שאנחנו	24
רואים בעין, אז אנחנו צריכים להראות את הקשר הסיבתי	25
העובדתי שהוא נבחן לפי מבחן האלמלא, מבחן הגורם	26
שבלעדיו אין קוזסינקוונון בלטינית כמו שאנחנו למדנו	27
בכיתה גם, המבחן בעצם לקיומו של הקשר הסיבתי	28

המשפטי מושתת קודם כל על שלב של בחינת הקשר	1
הסיבתי העובדתי. האם אלמלא התנהגות הנאשם הייתה	2
התוצאה מתרחשת באופן שבו התרחשה. האם אלמלא	3
האירוע הייתה מתרחשת התוצאה. אם התשובה היא לא,	4
אלמלא האירוע לא הייתה מתרחשת התוצאה הרי שיש	5
לנו קשר סיבתי עובדתי. ואם התשובה לשאלה האם	6
אלמלא האירוע הייתה מתרחשת התוצאה התשובה היא	7
חיובית, כן, כן, בכל מקרה הייתה מתרחשת התוצאה,	8
אזי אין קשר סיבתי עובדתי בין ההתנהגות לבין	9
התוצאה. למשל אם ראובן שם רעל בכוס התה של שמעון	10
ונתן לו לשתות את הכוס תה ושמעון שתה ומת, האם	11
ניתן להטיל אחריות פלילית על ראובן בגין הגורם למותו	12
של אדם? הגורם ההתנהגות זה הרעלה, מותו של אדם	13
זה שמעון אדם, מת זה לפי הנתון מת. האם ניתן לראות	14
שמתקיימים הרכיבים, ראינו שיש גם תוצאה מוות,	15
עכשיו צריך לבחון האם יש קשר סיבתי בין ההתנהגות	16
של ראובן לבין התוצאה מות שמעון. אלמלא הרעיל	17
ראובן את שמעון הייתה מתקיימת התוצאה כפי שהיא	18
נגרמה? התשובה היא לא, כנראה שלא הייתה קורת	19
התוצאה ושמעון היה נהנה מכוס התה וממשיך לדרכו.	20
ולכן יש קשר סיבתי עובדתי בין ההתנהגות לבין	21
התוצאה. וזה הדבר הראשון שעלינו לבדוק כאשר אנחנו	22
מדברים על קשר סיבתי עובדתי. אנחנו צריכים לבחון	23
לפני מבחן האלמלא קיומו של קשר סיבתי עובדתי. את	24
מבחן האלמלא אפשר ליישם גם כאשר יש כמה גורמים	25
שמשלימים זה את זה. יש לנו קשר סיבתי עובדתי גם	26
מסוגים שונים של גורמים משלימים, של גורמים	27
מצטברים ושל גורמים מתחלפים. מה זאת אומרת קשר	28

סיבתי של גורמים משלימים? זה אומר שכמה גורמים	1
משלימים זה את זה והתוצאה נגרמה רק משילוב של	2
כולם. למשל אדם א' השאיר גז פתוח בביתו, בנו הצית	3
גפרור ורק ההתנהגות של א' או רק ההתנהגות של ב'	4
לא הייתה מובילה לתוצאה. ביחד יש לנו תוצאה, כלומר	5
כל אחד מהם אחראי למותו או לפיצוץ או למשהו ביחד	6
ולא בנפרד. קשר סיבתי מסוג של גורמים מצטברים זה	7
מצב שבו התוצאה התרחשה בעקבות כמה גורמים	8
מצטברים, כך שדי היה בכל אחד מהם בנפרד כדי לגרום	9
לתוצאה, אך בפועל היא נגרמה מכולם ביחד. למשל,	10
הקורבן הותקף על ידי שני תוקפים בלתי תלויים שדקרו	11
אותו דקירות קטלניות. כל אחד מהם בנפרד היה יכול	12
לגרום למותו. בפסיקה אומץ למצב הזה מבחן דיות	13
הפעולה במקום מבחן האלמלא שלפיו הקשר הסיבתי	14
מתקיים אם די היה במעשהו של האדם כדי להביא	15
לתוצאה, אף אם בפועל היא הייתה מרחשת גם בלעדיו.	16
לגבי גורמים החלופיים כאשר התוצאה התרחשה	17
בעקבות כמה גורמים חלופיים בלתי תלויים זה בזה די	18
היה בכל אחד מהם בנפרד כדי לגרום לתוצאה, אך בפועל	19
אחד מהם גרם לבדו. במקרה כזה מי שגרם בפועל	20
לתוצאה אחראי לעבירה המושלמת, ואילו מי שרק היה	21
מסוגל לגרום לה אחראי לעבירת הניסיון. בכל מקרה	22
מדובר כאן גם כן בעניין של מבחן הדיות. סיכום ביניים	23
עד כאן, ראינו שסעיף 18 לחוק העונשין מגדיר לנו את	24
רכיב היסוד העובדתי של העבירה וכבר בתחילת הדרך	25
מבחין בין עבירה שיש בה רכיב תוצאתי והופך אותה	26
לעבירה תוצאתית, לבין עבירה שאין בה רכיב תוצאתי	27
ואז היא נקראת עבירה התנהגותית. רכיב המעשה הוא	28

רכיב מעשה אקטיבי של פעולת גוף כלשהי המפרסם,	1
האומר, הכותב, הגורם, המרים, המצית, הבועל. ויש לו	2
גם חריגים או התנהגויות מסוגים שונים כמו התנהגות	3
מסוג מיצב, התמצאות, שהייה במקום מסוים, התנהגות	4
מסוג החזקה, החזקה ממשית או החזקה	5
קונסטרוקטיבית, התנהגות מסוג מחדל שלזה צריך	6
לצרף מקור חובה לפעול. וחץ מזה יש לנו ברכיב היסוד	7
העובדתי נסיבה, יכולות להיות לנו נסיבות, זה לא משנה	8
את אופי העבירה זה רק נותן משמעות מיוחדת לרכיב	9
המעשה. מה שמשנה את אופי העבירה בהגדרתה זה אם	10
יש או אין רכיב תוצאה. כפי שראינו כשמופיע רכיב	11
תוצאה בהגדרת העבירה בעבירה הופכת להיות עבירה	12
תוצאתית. אז צריך לבחון את הקשר הסיבתי העובדתי	13
בין ההתנהגות לבין התוצאה והדבר נעשה ראשית על ידי	14
בחינת הקשר הסיבתי העובדתי במבחן האלמלא. מבחן	15
האלמלא, אלמלא התנהגנו באופן כזה או אחר, נעשתה	16
פעולה באופן כזה הייתה נגרמת התוצאה? אם התשובה	17
היא לא, לא הייתה נגמרת התוצאה אלמלא נהגנו כך,	18
הרי שיש קשר סיבתי עובדתי בין ההתנהגות לבין	19
התוצאה. וכאמור יש לנו קשר סיבתי מסוג של גורמים	20
משלימים, גורמים מצטברים וגורמים חלופיים. הדבר	21
האחרון שנתייחס אליו באשר לקשר סיבתי זה השלב	22
השני שעלינו לבדוק והוא הקשר הסיבתי המשפטי.	23
כלומר לאחר שמצאנו שמתקיים הקשר הסיבתי העובדתי	24
בין ההתנהגות לבין התוצאה עלינו לבחון האם הנאשם	25
יכול היה לצפות באורח סביר את התוצאה. פה אנחנו	26
מדברים על מבחן אובייקטיבי וגם מבחן נורמטיבי,	27
כלומר אם הוא צריך היה לצפות אותה את התוצאה.	28

המבחן הנורמטיבי הוא גם נגזר משיקולים של מדיניות	1
משפטית. מבחן הצפיות הוא למעשה מבחן חשוב שבו	2
אנחנו בוחנים האם אדם היה צריך לצפות את התוצאה	3
אובייקטיבית, סובייקטיבית, האם אנחנו ראינו שיש	4
איזה גורם זר שהתערב וגרם לכך שהאירוע היה צפוי.	5
אחד הדברים מפסיקי הדין שיצר את התהליך הזה הוא	6
פסק דין מלכה בו הנאשם נהג במכוניתו ברשלנות וילד	7
בן שנתיים נפגע ונגרם לו שבר ביד, ובמהלך אשפוזו	8
התפתחה בגופו מחלת הטטנוס שממנה הוא נפטר.	9
הופעת המחלה הייתה באותם ימים בגדר הפתעה גמורה	10
לרופאים, משום ששבר היה סגור ולא צפו שכשילד לא	11
בא במגע, הדם, דמו לא בא במגע עם האדמה יכולה	12
להתפתח מחלת הטטנוס. לכן מבחן הצפיות הוא מבחן	13
שהיום שולט בפסיקה והוא בעצם הפעלת שיקול דעת	14
בשאלה האם יכול אדם היה לצפות באורח סביר את	15
התוצאה ואם היה צריך לצפות באותו עניין את התוצאה.	16
ואלה דברים שאנחנו בוחנים ומפעילים את שיקול הדעת	17
וקוראים המון שיח פסיקתי כדי לדעת כיצד להפעיל את	18
המבחן הזה. שני דברים חשובים יש לומר בהקשר הזה,	19
אחד הוא קשור להיקף הצפיות. הקשר הסיבתי המשפטי	20
מתקיים גם אם לא ניתן היה לצפות את היקפו המדויק	21
של הנזק. ככלל די בכך שניתן היה וצריך היה לצפות את	22
סוג הנזק באופן כללי, למשל נזק גוף, נזק רכוש, זה	23
מפסיק, מספיק. קשר הסיבתי מתקיים גם אם לא ניתן	24
היה לצפות את הדרך המדויקת שבה התרחש הנזק. זה	25
חשוב לזכור, כי לפעמים אדם נחבל, מגיע לבית חולים,	26
מגיע חיידק טורף וגורם למותו. המשמעות של התהליך	27
הזה לא תמיד צופים את כל התהליך שיביא למותו של	28

1 אדם, אבל אנחנו יודעים לזהות את סוג הנזק שאנחנו
 2 חובלים באדם ואם חבלנו בו אז הרי שצפינו את סוג
 3 הנזק ודי בכך כדי לקיים את הקשר הסיבתי המשפטי.
 4 דבר שני שחשוב לציין בהקשר של קשר סיבתי משפטי
 5 הוא את עקרון הגולגולת הדקה. זה עיקרון שקובע
 6 שמבחן הצפיות נערך ביחס לנפגע ספציפי על כל
 7 התכונות שלו והחולשות שלו המיוחדות, ואם הפוגע לא
 8 היה מודע להם זה לא מפחית מהעוצמה של העיקרון הזה
 9 של מבחן הצפיות. הקשר הסיבתי מתקיים במקרים האלה
 10 גם אם לקורבן יש רגישות מיוחדת. למשל הוא רגיש
 11 לבמבה והוא מפתח בצקת כשהוא אוכל איזשהו משהו עם
 12 בוטנים, הפוגע צריך להיות מודע גם לרגישות המיוחדת
 13 הזאת ולכאורה גם לצפות את הרגישות הזאת. אבל
 14 במקרה של גולגולת דקיקה שזה מצב קיצוני שמביא
 15 לתוצאה שונה לחלוטין מהצפוי אז מבחן הצפיות אינו
 16 מתקיים ואז אין קשר סיבתי משפטי. כלומר האבחנה היא
 17 בין גולגולת דקה לגולגולת דקיקה כקליפת הביצה.
 18 הגולגולת הדקה הדקיקה תשמור על עקרון המבחן
 19 הצפיות ותיצור עדיין קשר סיבתי משפטי, בעוד
 20 שגולגולת דקיקה כקליפת ביצה נדע על מצב קיצוני
 21 מאוד שמביא לתוצאה שונה לחלוטין ולכן זה מנתק את
 22 הקשר הסיבתי המשפטי. אחד הדברים שנבחנו
 23 בהקשרים של קשר סיבתי משפטי זה האם היה גורם זר
 24 שמתערב וגרם לתוצאה וניתק את הקשר הסיבתי, מהלך
 25 הדברים או מה שהיינו צופים, למשל כוח עליון, או בעל
 26 חיים, או מחלה, או משהו שלישי, או מישהו גורם שלישי,
 27 משהו שהתערבותו לא הייתה בגדר הצפיות הסבירה. אם
 28 הגורם הזה צפוי באופן סביר אז לא ינותק הקשר

הסיבתי, אבל אם הדבר לא צפוי הדבר הזה יכול בהחלט	1
לנתק את הקשר הסיבתי. למשל, אם בן אדם ירה באדם	2
אחר ולא פגע בו ובעצם אנחנו מוצאים שפגע בו ברק	3
והרג אותו אז אנחנו רואים שזה גורם זר שמתערב שלא	4
היה בגדר הצפיות והוא גרם למותו של האדם ולא היריות	5
שירה א' לעבר ב'. דבר אחרון בהקשר הזה וכאן נסיים	6
את הדיון בהתמקדות של העבירה התוצאתית מבחינת	7
היסוד העובדתי זה הקשר הסיבתי הסטטוטורי, סעיף	8
309 לחוק העונשין, שמה המחוקק קבע כמה מצבים	9
שבהם הקשר הסיבתי אינו מתנתק חרף התערבותו של	10
גורם זר. זה מופיע בסעיף 309 לחוק העונשין, שם יש	11
לנו שורה של מצבים שבהם הקשר הסיבתי לא מתנתק	12
למרות שגורם זר הביא בסופו של דבר להחמרה ולמותו	13
של אדם. למשל אם לנפגע העבירה נגרם נזק גוף	14
וכתוצאה מכך ניתן לו טיפול רפואי שגרם למותו, הטיפול	15
הרפואי לא ינתק את הקשר הסיבתי גם אם היה מוטעה	16
ובלבד שנעשה בתום לב במיומנות רגילה. למשל אם אדם	17
תקף אדם אחר, גרם לפציעתו ובעקבות הדבר הזה	18
המותקף קיבל טיפול רפואי לא מדויק, לא נכון, שגוי	19
ומת מהדבר הזה. סעיף 309 בעצם מגדיר את העובדה	20
הזאת ואומר למרות הגורם הזר המתערב לא נראה בכך	21
ניתוק של הקשר הסיבתי. אם כך אני אבקש לסכם את	22
הפודקאסט שלנו הנוכחי שמדבר על עבירה תוצאתית ועל	23
היסוד העובדתי של עבירה תוצאתית ומאפייניה, במהלך	24
הפרק הזה דיברנו על אפיון עבירה תוצאתית והעובדה	25
שעבירה כבר בהגדרת היסוד העובדתי שלה מכילה או	26
לא רכיב תוצאה, וכאשר מופיע רכיב התוצאה בהגדרת	27
העבירה אז זה מחייב אותנו לנתח את העבירה באופן	28

1 שונה בניתוח היסוד העובדתי. עלינו לבחון קשר סיבתי
2 עובדתי וקשר סיבתי משפטי, לתת את הדעת למבחן
3 האלמלא בניתוח הקשר הסיבתי העובדתי ולמבחן
4 הצפיות בניתוח הקשר הסיבתי המשפטי, ורק מענה
5 מדויק לקיומו של קשר סיבתי עובדתי ומשפטי יכול
6 להוביל אותנו בבטחה לניתוח היסוד הנפשי שגם הוא
7 עשוי להיות שונה או מתבקש שיהיה שונה כאשר אנחנו
8 מנתחים עבירה התנהגותית או עבירה תוצאתית. תודה
9 רבה חברים, עד כאן השיעור אודות היסוד העובדתי
10 בעבירה תוצאתית. מסיימת את השיעור פרופסור לימור
11 עציוני. אני מודה לכם על ההקשבה ונתראה בשיעורים
12 הבאים. להתראות. ביי.

13
14 האזנתם לפודקאסט האקדמי של שערי מדע ומשפט.
15 תודה ובהצלחה במבחנים.

16
17 **סוף הקלטה**

18 **סוף שקלולט**

19 **שוקלט על ידי**

20 **אילן חמרה**

21
חתימה: